

ANKARA PAZARI

YAKUP KEPENEK

Yaşar Kemal Yargısı

Ekonomi sayfasında "Bu da ne oluyor" demeyin; olmak zorunda. Ülkenin en büyük yazarlarından biri, belki birincisi yargılanıyor. O zaman akan sular durmalı, **Yaşar Kemal** yazılmalı.

Yaşar Kemal'i ilk kez 1950'lerin başlarında, yıkılmakta olan Köy Enstitüleri'ne ucu ucuna yetiştiğim günlerde Cumhuriyet'te yayımlanan röportajlarıyla tanıdım. Düşüncelerimin oluşmasında Cumhuriyet ile Yaşar Kemal özdeşir; elmayarıdır. Sonra 1960'lı yıllarda, doktora öğrenimim sırasında New York'un yalnız Büyük Halk Kütüphanesi'nde değil ilçe kitaplıklarında da **İnce Memet**'i görünce sevinçten havalara uçmuştum. Ülkemin bir yazarı, bu ölçüde uluslararası üne ulaşmıştı. Gerçek mutluluk buydu. O anda Türkiye Yaşar Kemal'di. Onun gibi uluslararası üne kavuşan gerçekten çok az sayıdaki sanatçı ve bilim adamıydı.

Kısa süreli demokrasi umudunun yerini 1970'lerden sonra acılar, baskılar, zulümler aldı. Evet, çeyrek yüzyıl boyunca toplum barış görmedi. Öldürmeler, işkenceler, tutuklamalar sürdü gitti. Sanatçılar yakıldı, beyinler yendi. Onlarca insan düşünce suçlusu olarak hapisleri dolduruyor. Bunlar yetmiyor, dağlar devrilmek isteniyor ve Yaşar Kemal yargılanıyor.

Ey ülkeyi yönetenler; yasamanın, yürütmenin ve yargının önde gelenleri, bu yüz karası, bu ayıp, yıllar boyu size yeter. Tarihe geçtiniz. **Kuyucu Murat** gibi öbür "kardeşi kardeşe kırdıranlar" gibi geçtiniz tarihe... Aydınlığın, gelişmenin, düşüncenin ve üretimin düşmanı olarak geçiyorsunuz tarihe; bebeleri darağacına gönderen, ormanları insanlarıyla yakan, yüz binleri işkenceden geçirenler gibi tarihteki yerinizi alıyorsunuz. **Pir Sultan**'ı ipe gönderen **Hızır Paşa**'dan ne farkınız kalıyor?

Yaşar Kemal'in yargılanmasına konu olan yazılarının da yer aldığı, toplatılan "Düşünce Özgürlüğü ve Türkiye" adlı derlemenin Sunuş'unda yer alan "Basın Bildirisi"ni okuyunuz. 4 Ekim 1994 tarihli Bildiri şöyle:

"Hükümetin 'Terörle Mücadele Yasası'nda yapmak istediği iyileştirme, yetersiz de olsa umut verici bir gelişmedir.

Hükümet, battığı borç batağından çıkmasına yardımcı olacağı düşüncesiyle bir an önce özelleştirme yasası çıkarmak istemekte, ama 'Terörle Mücadele Yasası'nda yapılması istenen değişiklikleri yokuşa sürmektedir. Ne yazık ki sosyal demokrat olduklarını söyleyen bakanların çoğunluğu da bu oyuna boyun eğmektedir.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan hiçbir ülkede ekonomik kalkınmanın gerçekleşmediği, yalnız Türkiye örneği ile değil, yüzyılımızda daha birçok ülkenin yaşadıklarıyla da neredeyse matematik bir kesinlikle kanıtlanmıştır.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan; 'temiz eller' ya da 'temiz toplum' sözlerinin gerçekleşmesi olanaksız önlemler olarak kalacağı açıktır.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan; bilimin, sanatın, edebiyatın gelişmesinin olanaksız olduğu kesindir.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan; Türkiye'nin çözüm bekleyen ekonomik, toplumsal sorunlarının çözülemeyeceği, halkın işe ve aşa kavuşamayacağı açıktır.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan; iç barışın gerçekleşmesi olanaksızdır.

Düşünce açıklama özgürlüğü olmadan; halkın, halk tarafından, halk için yönetilmesi olanaksızdır.

Terörle Mücadele Yasası -en azından- değiştirilmeden Türkiye'nin bu batakta çıkmayacağını, bunun için bütün milletvekillerinin -ister sağ, ister sol olsunlar- demokrasiye inanıyorlarsa, düşünce özgürlüğüne getirilmiş olan ağır sınırlamaları bir ölçüde kaldıran bu yasanın çıkarılmasına olumlu oy vermeleri gerekir.

Bu yasanın çıkması, Türkiye'nin hayat-memat meselesidir."

★★★

12 Eylül faşizmi bir yıkımdır. Öldürmeleri, işleyeni bulunmayan cinayetleri, işkenceleri, tutuklamaları ve sorgusuz sualsiz işten çıkarmalarıyla tam bir karanlık düzendir. Bu rejimi yaşayanlar olarak çektiğimiz acılara koşut belli kızgınlık noktalarımız vardır. Yargılarımız bulunur.

Oysa, yazılarından birinde Yaşar Kemal ne diyor biliyor musunuz? "**Kenan Paşa**'ya en büyük kızgınlığım da *Türk Dil Kurumu'nu kapatmasıdır*". Alın size yargı.

Şaşırtıcı değil mi? Yaşar Kemal'in bilgeliği buradadır; kimi konularda "yargısı" değişik olabilir, doğrusu, olmalıdır. Düşün ve sanatta büyüklük budur. Geçerli olanın ötesinde yorumlarla toplumun ufkunu açmak, yolunu aydınlatmaktır. "Alnımızdaki kara leke"lerin silinmesine öncülük etmek, Kürt sorunu gibi toplumu derinden sarsan sorunlara yeni açılımlar, çözüm önerileri geliştirmektir. Yaşar Kemal susturulursa toplum nefes alamaz, boğulur.

